

การศึกษาคำขวัญและเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

นายไพโรจน์ รุจิระวิจักขณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN974-566-356-5

013274

I16819102

A Study of Knowledge and Attitude Toward
Art Education of Teachers Teaching Art
in Elementary Schools in Changwat
Nakhon Ratchasima

Mr. Pairojana Rujirawijak

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-566-356-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาความรู้และเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

โดย   นายไพโรจน์ รุจิระวิจักขณ์
ภาควิชา   ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์คิบุตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย   อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)
รักษาการในตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่ง คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศนา แชนมณี)

.....
(รองศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์คิบุตร)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุขนธมาน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย   จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาความรู้และเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อนิสิต   นายไพโรจน์ วุจิระวิจักขณ์
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์บุตร
ภาควิชา   ประถมศึกษา
ปีการศึกษา   2528

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้และเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อศิลปศึกษาของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา แยกตามเพศ วุฒิ และประเภทของครูสอนศิลปศึกษา (ครูประจำชั้น หรือ ครูพิเศษสอนศิลปศึกษา)
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบและแบบวัดเจตคติของครูสอนศิลปศึกษา กับ แบบสอบถามสำหรับบุคลากรทางการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูสอนศิลปศึกษา 126 คน ใน 126 โรงเรียน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) และ บุคลากรทางการศึกษา 146 คน ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน 126 คน และ ศึกษานิเทศก์ 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบค่า z (z - test)

ผลการวิจัย

1. ครูสอนศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะศึกษา อยู่ในเกณฑ์พอใช้ (ระดับ 1) และมีเจตคติต่อศิลปะศึกษา อยู่ในเกณฑ์ดีมาก (ระดับ 4)

2. ครูพิเศษสอนศิลปะศึกษา และ ครูประจำชั้นสอนศิลปะศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะศึกษา แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดยที่ครูพิเศษสอนศิลปะศึกษา มีความรู้ดีกว่า ครูประจำชั้นสอนศิลปะศึกษา

3. ครูสอนศิลปะศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี และ ครูสอนศิลปะศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะศึกษา แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 โดยที่ครูสอนศิลปะศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี มีความรู้ดีกว่า ครูสอนศิลปะศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

4. ครูสอนศิลปะศึกษาเพศชาย และ ครูสอนศิลปะศึกษาเพศหญิง มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะศึกษา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

5. ครูพิเศษสอนศิลปะศึกษา และ ครูประจำชั้นสอนศิลปะศึกษา มีเจตคติต่อศิลปะศึกษา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

6. มุคลดากรทางการศึกษา เห็นว่า ครูสอนศิลปะศึกษา มีความสามารถด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ความสามารถด้านเทคนิคการสอน การใช้สื่อการสอนและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ส่วนด้าน การสนับสนุนกิจกรรมพิเศษทางศิลปะศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   A Study of Knowledge and Attitude
 Toward Art Education of Teachers
 Teaching Art in Elementary Schools
 in Changwat Nakhon Ratchasima

Name   Mr. Pairojana Rujirawijak

Thesis Advisor   Associate Professor Niramol Savasdibutr

Department   Elementary Education

Academic Year   1985

Abstract

Purposes

1. To investigate the knowledge and attitude toward Art Education of teachers teaching Art in elementary schools in Changwat Nakhon Ratchasima.
2. To compare the knowledge and attitude toward Art Education of teachers teaching Art in elementary schools in Changwat Nakhon Ratchasima according to their sexes, education and positions (classroom teachers or art teachers).
3. To investigate opinions of education personnels concerning the knowledge and the practice of teachers teaching Art in elementary schools in Changwat Nakhon Ratchasima.

Procedures

The instruments were tests for determining knowledge and attitude toward Art Education of teachers teaching Art, and questionnaires for education personnels. The data were

obtained from 126 teachers teaching Art in 126 schools selected by means of simple random sampling and 146 education personnels consisted of 126 administrators of the 126 schools, and 20 education supervisors. The data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation and z-test.

Findings

1. Knowledge concerning Art Education of teachers teaching Art in elementary schools, Changwat Nakhon Ratchasima was at fair level (level 1), and the attitude toward Art Education was at very good level (level 4).

2. Knowledge concerning Art Education of art teachers and classroom teachers teaching art was significantly different at .01 level, and the art teachers fared better than classroom teachers teaching art.

3. Knowledge concerning Art Education of teachers with and without bachelor's degrees were significantly different at .01 level, and teachers with bachelor's degrees fared better than teachers without bachelor's degrees.

4. Knowledge concerning Art Education of male and female teachers were not significantly different at .01 level.

5. Attitude toward Art Education of art teachers and classroom teachers were not significantly different at .01 level.

6. Education personnels opined that the ability of teachers teaching art in the areas of knowledge, teaching techniques, media usage, and evaluation, was at high level; but the ability in promoting extra art activities was at low level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จขึ้นมาได้ก็ด้วยความช่วยเหลือจาก คณะจารย์ภาควิชา
 ประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ยอมรับสั่งสอนทำให้ผู้เขียนมีความรู้ความ
 สามารถในทางวิชาการ รองศาสตราจารย์ ดร.พิศนา แซมเมณี ประธานกรรมการสอบ
 วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมา สุขุขมาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำ
 แนะนำและเสนอแนะแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ รองศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์คัมภีร์
 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำงาน
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เลิศ อามันชนะ อาจารย์ไพฑูริย์ สุธงษิตตะ อาจารย์มงคล
 แก้วพวงงาม ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจเครื่องมือการวิจัย และ ครู อาจารย์ ในจังหวัด
 นครราชสีมา ผู้ที่ใกล้ชิดหรือมีส่วนในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของ
 วิทยานิพนธ์เล่มนี้ที่มีใจกล่าวนามไว้ ผู้เขียนขอแสดงความขอบคุณไว้ในที่นี้

ไพโรจน์ ภูจิระวิจักขณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	ง.
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ.
กิตติกรรมประกาศ	ฉ.
สารบัญตาราง	ฉ.
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมุติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น	5
คำจำกัดความในงานวิจัยครั้งนี้	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
บทที่ 2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของศิลปะศึกษา	11
คุณค่าของศิลปะศึกษา	14
การผลิตครูศิลปะศึกษา	19
ครูศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา	32
ลักษณะครูสอนศิลปะศึกษาที่ดีในโรงเรียนประถมศึกษา	33
งานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การสร้างเครื่องมือการวิจัย	43
กลุ่มตัวอย่างประชากร	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	53

	ก.
	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ.....	83
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	97
ประวัติผู้เขียน	(139)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับครูสอนศิลป์ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งตอบแบบทดสอบและแบบวัดเจตคติ. 57

ตารางที่ 2 ศึกษาคณะแผนเจดีย์ค่านความรู้เกี่ยวกับศิลป์ศึกษาและเจตคติต่อศิลป์ศึกษา ของครูสอนศิลป์ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. ... 60

ตารางที่ 3 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคณะแผนเจดีย์ความรู้ในเรื่อง การวาดภาพระบายสี การพิมพ์ และการรู้คุณค่าของศิลปะ ของครู พิเศษสอนศิลป์ศึกษา และ ครูประจำชั้นสอนศิลป์ศึกษา 61

ตารางที่ 4 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคณะแผนเจดีย์ความรู้ในเรื่อง การปั้นและการแกะสลัก การจัดออกแบบและสร้างสรรค์จากวัสดุต่างๆ และ งานสวน ดัก ทอ ของครูพิเศษสอนศิลป์ศึกษา และ ครูประจำชั้น สอนศิลป์ศึกษา 62

ตารางที่ 5 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคณะแผนเจดีย์ความรู้ในเรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสอนศิลป์ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ของครูพิเศษสอนศิลป์ศึกษา และ ครูประจำชั้นสอนศิลป์ศึกษา 63

ตารางที่ 6 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคณะแผนเจดีย์ความรู้ในเรื่อง การวาดภาพระบายสี การพิมพ์ การรู้คุณค่าของศิลปะ การปั้นและการแกะ สลัก การจัดออกแบบและสร้างสรรค์จากวัสดุต่างๆ และ งานสวน ดัก ทอ ของครูพิเศษสอนศิลป์ศึกษา และ ครูประจำชั้นสอนศิลป์ศึกษา 64

ตารางที่ 7 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคณะแผนเจดีย์ความรู้ในเรื่อง การวาดภาพระบายสี การพิมพ์ การรู้คุณค่าของศิลปะ การปั้นและการ แกะสลัก การจัดออกแบบและสร้างสรรค์จากวัสดุต่างๆ และงานสวน ดัก ทอ ของครูสอนศิลป์ศึกษาเพศชาย และ ครูสอนศิลป์ศึกษาเพศหญิง..... 65

ตารางที่ 8 การทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความรู้ในเรื่อง การวาดภาพบรรยายดี การพิมพ์ การรู้คุณค่าของศิลปะ การปั้นและการแกะสลัก การจัดออกแบบและสร้างสรรค์จากวัสดุต่างๆ และ งานสาน ดัก ทอ ของครูสอนศิลปศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และ ครูสอนศิลปศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี 66

ตารางที่ 9 เจตคติต่อศิลปศึกษาของครูพิเศษสอนศิลปศึกษา และ ครูประจำชั้นสอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายข้อ 67

ตารางที่ 10 สถานภาพของบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถของครูสอนศิลปศึกษา 72

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของครูสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา 74

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ห่อทดสอบเป็นรายข้อ 126

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์แบบวัดเจตคติเป็นรายข้อ 128